

Halsrygg

Hitta i dokumentet

[Indikationer](#)
[Kontraindikationer](#)
[Modalitet](#)
[Patientförberedelser och säkerhet](#)
[Läkemedel/kontrastmedel](#)
[Strålskydd](#)
[Undersökningsprocedur](#)

[Utförande](#)
[Dokumentation](#)
[Patientens eftervård](#)
[Standardbilder](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Indikationer

Frakturkontroll, frakturkontroll med provokation, RA, RA utan/med provokation, degeneration samt skelettförändringar.

CT är förstahandsmetod vid fraktur/luxations- och traumafrågeställning.

Kontraindikationer

Modalitet

Detektor.

Patientförberedelser och säkerhet

Kontrollera ID och att rätt organ och rätt sida undersöks.

Läkemedel/kontrastmedel

Strålskydd

Allmänt strålskydd, se [vårdriktlinje](#).

Patientgrupp	Undersökning	Effektiv dos (mSv)	Motsvarande tid bakgrundsstrålning
Vuxna	Halsrygg	0,17	2 månader
4-5 år	Halsrygg	0,07	1 månad

Undersökningsprocedur

Undersökningsproceduren är samma för vuxna och barn. Sidomärkning ska synas i bildfältet.

Utförande

Fraktur, luxation

CT är förstahandsmetod vid fraktur/luxations- och traumafrågeställning. Frontal, sida, vridningar och densfrontal.

Fraktur- och luxationskontroll

Frontal, sida, vridningar, densfrontal vid

densfraktur

Frakturkontroll med provokation	Frontal, sida. Sida med provokation i extension och flexion.
Degenerativa förändringar, skelettförändring	Frontal, sida, vridningar
RA utan/med provokation	Frontal, sida och vridningar. Sida med provokation, extension och flexion endast om det begärs i remissen.
RA	Frontal, sida, vridningar
RA med provokation	Frontal, sida vridningar. Sida med provokation, extension och flexion endast om det begärs i remissen.

Dokumentation

Utförande röntgensjuksköterska fyller i sitt ID.
Dokumentera allmänt strålskydd.
Dokumentera om avvikelse sker.

Bildkriterier/rekonstruktioner/bildbearbetning/arkivering

Sida

Patienten i rak sidoprojektion med armarna hängande vid sidorna. Axlarna dras ner så långt som möjligt (för att inte skymma C7).
Centrera mot mellersta delen av halsryggraden. Övre bländarkanten i höjd med hörselgången.

Frontal

PA projektion, då det ger mindre dos till patienten. AP om PA inte är möjlig.
Nackgropen och hakan bildar en horisontell linje. Centrera i medellinjen i höjd med struphuvudet.
Vinkla 10° kranialt ifrån vid PA, kaudalt ifrån vid AP.

Vridningar

Patient vrids 45° från frontalprojektionen.
OBS! Vrid hela patienten.
Vrid patientens huvud så att det blir parallellt med detektorn.
Centrera mot mellersta delen av halsryggraden. Övre bländarkanten i höjd med hörselgången.
Vinkla 10° kranialt ifrån vid PA, kaudalt ifrån vid AP.

Densfrontal

Nacken mot detektorn, gapande mun. Överkäken i linje med nackbenet. Centrera cirka 1 cm nedanför överkåkens framtänder. Eventuellt behöver man vinkla 5° kranialt ifrån eller kaudalt ifrån.
Dens axis ska friprojiceras.

Halsrygg med provokation

1. Patienten går först till Ortopedmottagningen där halskragen avlägsnas och ortopedläkaren gör en klinisk bedömning av patienten.
2. Därefter går patienten till Röntgen och vi tar sedvanliga bilder, frontal och sida.
3. Röntgenläkaren bedömer bilderna och jämför med gamla bilder för att detektera signifikanta felställningar.
4. Om inga felställningar påvisas och allt ser ok ut på bilderna tas provokationsbilderna i extension och flexion utan att ortoped är närvarande.
 - a. Hakan ner
 - b. Hakan upplyft
5. Efter röntgenundersökningen går patienten tillbaka till Ortopedmottagningen.

Bildbearbetning och arkivering

Ansvarig röntgenjuksköterska kontrollerar att bilderna är tagna med rätt ID och att sidomarkering är korrekt.

Ansvarar även för att bilderna är rättvända och rätt hängda enligt hängningsmall.

Samtliga tagna bilder sändes till PACS. Efterbearbetning som beskärning av kroppsytta på tagen bild bör undvikas.

Patientens eftervård

Standardbilder

Halsrygg frontal

Vridning vänster
Höger foramina

Vridning höger
Vänster foramina

Halsrygg sida

Densfrontal

Halsrygg provokation i extension

Halsrygg provokation i flexion

Uppdaterat från föregående version

2023-05-16: Årlig uppdatering utan ändring.

2022-06-14: Mindre ändring i text under Halsrygg med provokation.

2020-01-23: Us med provokation utförs utan närvarande ortoped

2019-12-17: Stråldostabell

2019-10-28: Årlig uppdatering utan ändring.